

Kaina metams 15 l., pusmečiui 8 l., 1 mėn. 1 l. 50 c.
Kareiviams per pusę pigiau.
Atskiras numeris 30 c. visiems.

Skelbimai: petto eilutė 20 c.; prieš tekstą dvigubai
Adresas: Kaunas, Laisvės Al. 12 Nr. Telef. 90 Nr.

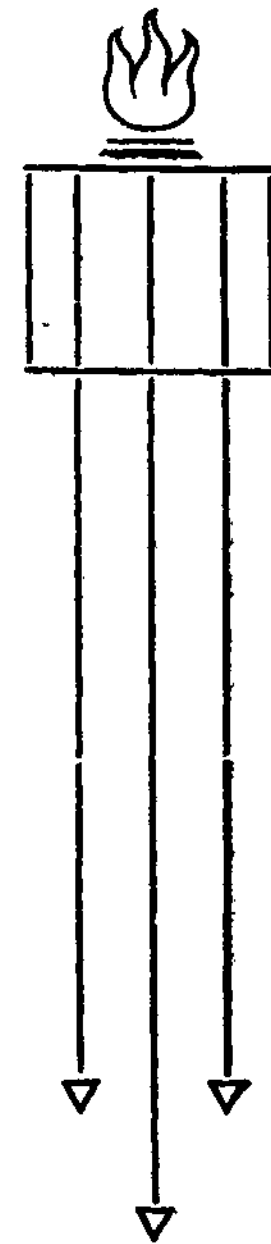
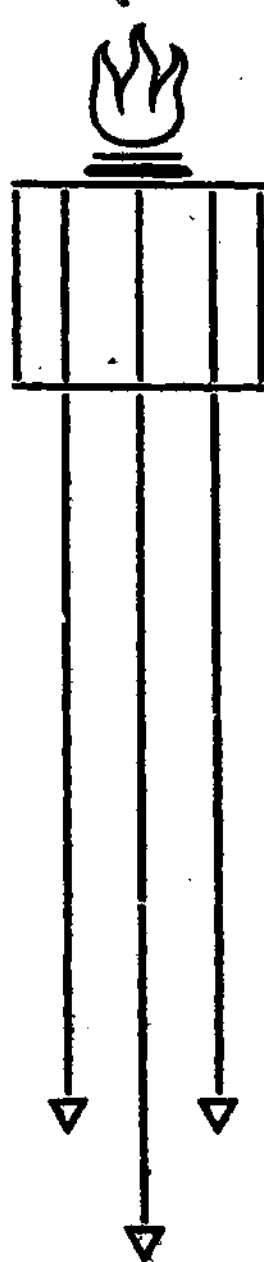
NAZDAR, ČEKOSLOVAKAI!

Tolima, bet mums savo dvasia taip artima Čekoslovakų Respublika spalį 28 d. šventė penkis savo atgimimo sukaktuvių metus.

Tarp Čekoslovakų ir mūs praeities yra daug bendro. Jie taip pat, kaip ir mes kadaise irgi turėję savo didelę ir tvirtą valstybę, stipresnių priešų spaudžiami, nustojo tos valstybės, pateko sunkion vergijon. Rodėsi, kad jau ir pati tauta turi išnykti: jų bajorija ir miestelėnai, lygiai kaip ir pas mus, buvo

kultūringi, gambiai čekoslovakų tautai davė galimybės pasiekti didelės kultūros, juo labiau, kad čekai ir prieš pavergimą — 300 metų atgal — irgi jau turėjo aukštą kultūrą (Pragoj jau buvo universitetas ir t.t.). Kai atėjo laikas išsivaduoti iš svetimo jungo ta aukšta kultūra buvo ir dabar yra didelė čekoslovakų nepriklausomybės atstatyme paspartis.

Per didįjį karą Čekoslovakai, susibūrę į ginkluotus, gerai organizuotus legionus, įvairiose pa-

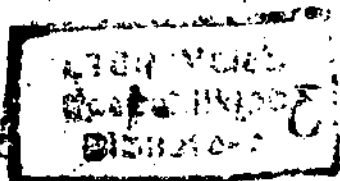
Mūsų raitininkas. (Vyr. leit. Jennerio piešinys).

ištautėje, savo kalbos ir net tautos atsižadėję. Bet tvirtas ir sveikas liko čekoslovakų sodžius. Iš ten ir išaušo čekoslovakų tautos atgimimo diena.

Tačiau tarp mūs ir jų yra ir didelio skirtumo: mūs krašto ir dvasios pavergėjai, lenkai, nieko gero mums nedavė, vien savo bajorijos dvasios puvėsius, ir fik sulaukė kultūros augimą Lietuvoj. Čekoslovakų gi pavergėjai, vokiečiai, patys būdami aukštai

saulio vietose kariavo sykiu su Santarve už Santarvės, bet podraug ir savo reikalus. Savo krauju pašlakstė ir savo kaulais išklojo ir Rusijos ir Francijos, ir Italijos laukus.

Gi kai čekoslovakų kareiviai didelius karo vargus vargo, savo kraują lėjo — didžiausieji čekoslovakų dvasios bei kultūros vyrai žodžiu, protu kovėjo už čekoslovakų tautos bei krašto laisvę ir šviesią ateitį.

Visų tų kovotojų prišakyj stovėjo dabartinis Čekoslovakų Respublikos Prezidentas filosofijos daktaras **Tomas Garrikas Masarykas**, kurio atvaizdą mes esame įdėję š. m. „Kario“ 21 Nr.

Aukšta čekoslovakų kultūra, kurią jie įgijo dėliai savo didelio darbštumo bei pastangų, davė jiems ir aukštos kultūros vyrų į nepriklausomybės kovos vadus: Prezidentas Massarykas yra žinomas Anglijoje, Francijoje ir kitur ne tik, kaipo Čekoslovakų Prezidentas, bet ir kaipo aukšto mokslo žmogus, — filosofas bei Vienos, Pragos ir Oksfordo universitetų profesorius.

Čekoslovakai, dėkingi labiausiai atsižymėjusiam savo tautos teisių kovotojui išrinko daktarą Massaryką savo Respublikos Prezidentu iki gyvos galvos, savo gi pasitikėjimo jam išrodymui čekoslovakai sako: „Iki Massarykas gyvas Čekoslovakai gali būti ramūs dėl savo nepriklausomybės ir ramumo“.

Čekoslovakų Užsienių Reikalų Ministeris daktaras Edvardas Benešas (jo atvaizdas „Kario“ 29 Nr.) yra irgi žymiu mokslo vyru bei dideliu ir gabiu savo tautos darbininku. Nieko tatau stebėtino, kad šiedu garbingu vyru, neseniai nukeliavę į Paryžių, Briukselę ir Londoną, buvo priimti didžiausia pagarba ir naudingus bei svarbius čekoslovakams darbus ten atliko, žymiai sutvirtinę savo Respublikos reikalus.

Krašto Apsaugos Ministeris Františekas Udržalas ačiu savo aukštam mokslui, gabumams ir darbštumui trumpu laiku sugebėjo čekoslovakų kariuomenę pastatyti aukščiausiam šiuo dienų tobulybės laipsnyje. Čekoslovakų kariuomenė šiandien yra viena pavyzdningiausių pasaulij kariuomenių.

Ačiu savo nenuilstamam darbštumui, aukštai kultūrai ir kad nesiekia imperialistinės (kitų pavergimo) politikos, Čekoslovakų Respublika, kad ir nedidelė (13 milijonų gyventojų) šiandien jau pasiekė didelės vidurinės Europos politikoj reikšmės ir atsistojo dvasinio visu slavų tautų judėjimo prišakyje. Jų sostinė, Pragoje, yra lenkų persekiojamų ukrainiečių mokyklų ir universitetų. Ten taip pat rado sau prieglaudą ir rusų, bolševikų iš Rusijos išguitas mokslas. Prezidentas Massarykas gi, būdamas dabar Paryžiuje, paėmė Čekoslovakų Respublikos globon slavų mokslų Akademiją.

Čekoslovakų tautos bei Respublikos pasisekimai bei laimėjimai yra lyg ir mūsų pasisekimais bei laimėjimais, dėliai tų ryšių bei reikalų, kurie jungia kaip vienus taip ir kitus.

Argi nėra mūsų laimėjimu, kad į Tautų Sąjungos Tarybą liko išrinktas Čekoslovakų Užsienių Reikalų Ministeris daktaras Benešas vieton norėjusio ten patekti lenkų atstovo?!

Čekoslovakai ir lenkai yra priešai, nors ir ne taip dideliame laipsnyje, kaip lenkai ir lietuviai. Tat čekoslovakų laimėjimai, sustiprėjimas savaimė yra ir mums labai naudingi.

Mūsų jaunuomenė (ypač kariškoji) šiandien jau keliauja Čekoslovakijon jų aukštos kultūros bei mokslo siekti. Mūsų žemės ūkis tiesia čekoslovakų pramonei ranką. Ateityje tokių ryšių be abejo vis daugiau ir daugiau rasis.

Šiandien Čekoslovakai nepalyginamai yra laimingesni bei galingesni už mus, bet juk kadaise čekai ieškojo lietuvių pagalbos, globos, siūlė Vytautui Didžiajam savo karališkąją karūną. Tais tai laikais Vytautas tarė čekų priešams, kada šie norėjo čekus nuskriausti: „Neužmirškite, kad čekai yra aukštoj Lietuvos globoj“.

Ir dabar, sukakus penkiems naujos Čekoslovakų nepriklausomybės metams, dėl buvusių senovėjų tarp mūsų ir jų ryšių, dėl tų ryšių šiandien sustiprinimų šūktelkim kilniai čekoslovakų tautai valio:

N a z d a r !

Kap. Ruseckas.

Juozas Žengė.

VĒLINĒS.

Vėlinės, ai, liūdinčios amžiais vėlinės

Ir ilgesio skausmas širdy.

Alsuoja didvyrių sustingę krūtinės,

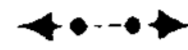
Vėlinės, ai, liūdinčios amžiais vėlinės.

Svajonės, kaip pirmos, taip pat paskutinės

Pranyko, kaip viskas mirty.

Vėlinės, ai, liūdinčios amžiais vėlinės.

Kiek liūdesio dar ateity.

Čekoslovakų kariuomenės manevrų pabaiga.

(Žiūr. „Kario“, 40 Nr.).

Aprūpinimo tarnyba.

Greta taktiškų operacijų veiksmų, kurie turi tikslo priešininko kautynių pajėgas naikinti arba jas silpninti, sunkiausias ir svarbiausias šiuo laikų karo mokslo uždavinys tame, kad didelę kariuomenę reikalinga kariavimui medžiaga aprūpinti ir jų materialę gerovę palaikyti. Kas turi progos arčiau pažiūrėti, ką Čekoslovakų jauna kariuomenė tuo atžvilgiu padarė, tas turi su ramia sąžine pasakyti, kad valstybės tam reikalui sunaudotos lėšos nenuėjo niekais.

Tik didžiai kultūringas tautas galima paruošti taip, kad jos aukštų moralių ypatybių kareiviai savo noru atsisako nuo šiokių ar tokių materialų patogumų, bet su tais atsisakymais negali skaitytis jokia militarė vadovybė, jeigu ji nori savo kariuomenėje palaikyti drausmę ir matyti ją tinkamą veikimui. Koks tų kareivių reikalavimų didumas galima sužinoti, peržvelgus į stambiausią armijos vienetą — pėstininkų diviziją. Tat bus apie 15—20.000 žmonių ir 5—7.000 arklių, kas sudaro žymų vartotojų centrą, tartum gana didoką miestą.

Kiek reikia pirklų, kepėjų, mėsinių, skerdėjų kiek viešų ir privačių valgyklų, virėjų ir transporto priemonių tokiam miestui aprūpinti. Vis tai yra karo intendantiūros pareiga.

Mes atkreipkime daugiausia dėmesio į svarbiausią ir būtiniausią dienos reikalą, — maistą. Svarbiausias maisto dalykas yra duona ir mėsa. Koks abiejų tų produktų kiekis kasdien reikia kariuomenei paruošti? Sunkiausias kariuomenės vadovybės uždavinys yra visam kam užėiti už akių. Jeigu, pavyzdžiui, vienas kareivis, kuris papratęs yra kasdieną pietums valgyti pusę litro pieno ir kilogramą bulbių, tai jis gaudamas 200 gramų mėsos ir 100 gramų ryžių (aus alkį, nes jo pilvas nevisiška prikimštas. Jeigu tokį kareivį betarpiškai apie valgį paklausti, ar jis sotus yra, tai jis tikriausiai skūsis esąs alkanas. Tik išklausinęs, ką kiekvienas kareivis būdamas civiliu valgė pusryčiams, pietums ir vakarienei, galima būtų gauti aiškus vaizdas. Čia gaunasi labai painus dalykas, tačiau kariuomenės vadovybė turi tinkamai tą uždavinį išspręsti.

Sanitarinės tarnybos organizacija.

Kiekvienas operuojančios kariuomenės žmogus yra aprūpintas individualiu paketu sužeidus ar šiaip nelaimėi ištekus pirmos pagalbos suteikimui. Visi kareiviai be išimties yra pamokyti apie pirmo aptvėrimo (perišimo) darbą. Kaip prieš ugnies įtempimas arba naturalės vietos uždangos leidžia sanitarams prisirišinti, tai sunkiai sužeistieji ir sužeistomis kojomis asmenys sanitarijos patrulio neštuvais nunešami į artimiausį tvarsty-

mo punktą, kuris esti prie kiekvieno atskirai besikau-
nančio pulko. Tvarstymo punkte sužeistiesiems su-
teikia pirmutinę gydytojo pagalbą.

Iš pulko tvarstymo punkto sunkiai sužeistieji ir
negalintieji keliauti sanitarijos automobiliais arba sani-
tarijos vežimais gabenami į centralį divizijos tvarsty-
mo punktą, kurį įsteigia divizijos lauko ligoninė. At-
vykę į divizijos tvarstymo punktą sužeistieji išskirsto-
mi. Sunkiai sužeistieji, kuriuos galima gabenti gele-
žinkeliais, sanitarijos automobiliais vežami į evakuaci-
jos punktus, steigiamus kiekvienoj arti fronto geležin-
kelio stoty, bet tik jų negalėtų šaudyti priešininko ar-
tilerija. Šios stotys paprastai neturi jokio kito milita-
rio tikslo, kaip tik ramų sužeistųjų išgabenimą. Su-
žeistieji tose stotyse naudojasi Ženevos Konvencijos
pirmenybėmis, nes jų negalima šaudyti iš orlaivių ir
toli nešančių patrankų.

Sunkiai sužeistieji, kurių negali vežti nei automo-
biliais nei geležinkeliais, paliekami divizijos ligoninėj.
Tai yra pilnoj to žodžio prasmėj kilnojama ligoninė
su visais sanitarijos tarnybai reikalingais įtaisymais ir
lovomis, kurios vežiamos vežimuose. Divizijos lau-
ko ligoninėj sužeistieji gauna tikrą gydytojaus priežiū-
rą. Ji statoma už priešininko vidutinės kalibro artilerijos
siekiamų ribų namuose, barakuose ir palapinėse.

Jeigu divizijos ligoninė visiškai pripildyta, jeigu
divizija žygiuoja, ji pakeičiama kita divizijos ligonine
iš armijos rezervo. Iš evakuacijos punktų sužeistieji
sanitarijos traukiniais, kurie tam tikslui paruošti ir ap-
rūpinti virtuve, vežami užpakalin į pastovias ligonines
arba armijos užpakalin.

Be kitų sanitarijos įstaigų lauke buvo dantų am-
bulatorijos, Rentgeno kabinetai, dezinfekcijos įmonės
ir asenizacijos kolonos, paskiau bakteriologijos ir epi-
demijų laboratorijos, chirurgijos skyriai, kuriuose da-
romos pirmutinės chirurgijos operacijos sužeistiesiems ir
galiausiai sanitarijos tūnybos transporto kolonos.

Taikos metu per manevrus sanitarijos tarnyba tu-
ri pratintis ir parodyti pasiruošimo reikalui esant tikrą
savo veiklumą.

Iš „Prager Presse“.

Vyr. leit. Majus.

**Ginklas, tai tikras mūsų laisvės ir laimės
reiškėjas. Taigi ginklas kiekvienam Lietuvos
kareiviui brangintinas ir šventas daiktas.**

V. p. J. Toliušis.

Lenkijos tautinių mažumų raštas Tautų Sąjungai.

Prieš Tautų Sąjungą ir tuo pat prieš visą pasaulį
stojame su pasiskundimais mes, visų Lenkijos pri-
spaustųjų tautų atstovai.

Mes *ukrainiečiai* kaltiname lenkus: prieš žmonių
valią mūsų žemės: Rytų Galicija, Voluinė, Chelmija,
Palenkija ir Pagirys liko prijungtos į lenkų valstybę.
Ukrainiečių tautos apsisprendimo teisė buvo paminta.

Net pažadėtoji autonomija mums atimta.

Tai, ką mes darėmė, kad apgynus savo laisvę,
dabar skaitoma mums išdavimu. Ukrainiečiai, kurie
kovojo dėl laisvės, buvo išimti iš amnestijos. Visiems
emigrantams neleidžiama grįžti Tėvynėn. Primesta
mums konstitucija tuo metu, kai mūsų žemės dar
Lenkijai nepriklausė. Mūsų draugijos ardamos, išplė-
šiama mums visiškai žodžio laisvė. Seimo atstovams
atimama pilietybės teisės. Mūsų žemė dalinama lenkų
atėjūnams. Ukrainietis negali pirkti ukrainiečių žemės.

Persekiojama mūsų bažnyčia, uždaromos mūsų
mokyklos. Reikalaujame peržiūrėti 1923 metų kovo 14

d. ambasadorių tarybos nutarimą ir geidžiame, kad
visų tautų priežiūroje būtų mūsų teisės.

Mes *baltarusiai* kaltiname lenkus: persekioja mūsų
bažnyčia, lenkina mūsų vaikus lenkų mokyklose, va-
gia žemes, kurios per amžius buvo mūsų nuosavy-
bėje. Be atodairos mūsų vadams atimama pilietybės
teisės.

Mes *žydai* kaltiname lenkus: rengė pogromus,
kurių baisybės sujudino visą pasaulį, kaip žydų se-
nelių, moterų ir vaikų mušimai Lvove ir pačioje Len-
kijoje. Sauvališkai neduoda mums teisių Lenkijoje, iš-
trėmimais verčia mus keliauti kitur.

Lenkų valdininkus, jeigu kurie gina mūsų teises,
vadina tautos išdavikais. Mūsų tikiybinių organizacijų
nuosavybės teisės yra mindžiojamos.

Mes *vokiečiai* kaltiname lenkus: Esame išvaryti iš
krašto, kurs iš senų senovės buvo vokiečių rankose.
Nesilaikydami jokių teisių, atima mums pilietybę, šim-
tams tūkstančių atimta būtinos gyvenimo sąlygos,
kad turėjo apleisti tėvų žemę.

Dar šandie lenkų kareiviai sėdi vokiečių valstie-
čių žemėse Voluinėje. Mūsų nuosavybę atima ir plė-
šia, tik dėl pašaipos neva šį tą atlygina. Žėdnas vo-
kietys negali pirkti žemės, gi žemės reforma žada
visai mums atimti žemę.

Galicijoje, pačioje Lenkijoje ir Prūsuoje persekioja
mūsų organizacijas. Vokiečių laikraščių redaktoriai su-
kišti į kalėjimus. Negerbia Bažnyčios laisvės. Prieš
tėvų valią verčia vokiečių vaikus eiti lenkų mokyklosna.

Mes *lietuviai* kaltiname lenkus: Užgrobė mūsų
žemes Želigovskio žygiu. Be atodairos, mus persekio-
dami, nori mus išnaikinti.

Uždarė mūsų mokyklas, uždengė mūsų kultūros
ir ūkio draugijas, išvarė mūsų šviesuomenę arba su-
grūdo turmuosna ir stovyklosna.

Mūsų žemę dalina lenkų kolonistams, gina mums
vartoti lietuvių kalbą.

Taip priespaudoj laiko Lenkija tautas, kurios su-
daro 45% visų valstybės gyventojų (bemaž pusę).
Taip Lenkija laikosi savo duotojo žodžio, kai ačiu
kitoms valstybėms gavo sau laisvę ir viešai paskelbė,
kad gerbs tautinių mažumų teises.

Lenkija pripildo savo žemes neteisingumais ir
žiaurumais. Tūkstančiai pabėgėlių ir tremtinių platina
aplink lenkų sienas jų neapykantą ir kerštą jiems.

Tai pranešame Tautų Sąjungai ir prašome, kad
kuo greičiausiai būtų išlirta tikra padėtis, kad ištremtieji
gautų teisės sugrįžti ir kad nežmoniškiems žiauru-
mams būtų padarytas galas.

Ženevoje rugsėjo mėn. 25 d. 1923 m.

Seka parašai:

Prof. Dr. Lozynsky, Ukrainos Tautos Tary-
bos delegatas, buv. Užsienių Reik. Viceministeris.

V. Lastauski, buv. Gudijos Respublikos
Ministerių Tarybos pirmininkas.

Prof. Dr. M. Reinys, buv. Vilniaus Lietu-
vių Švietimo Draugijos pirmininkas.

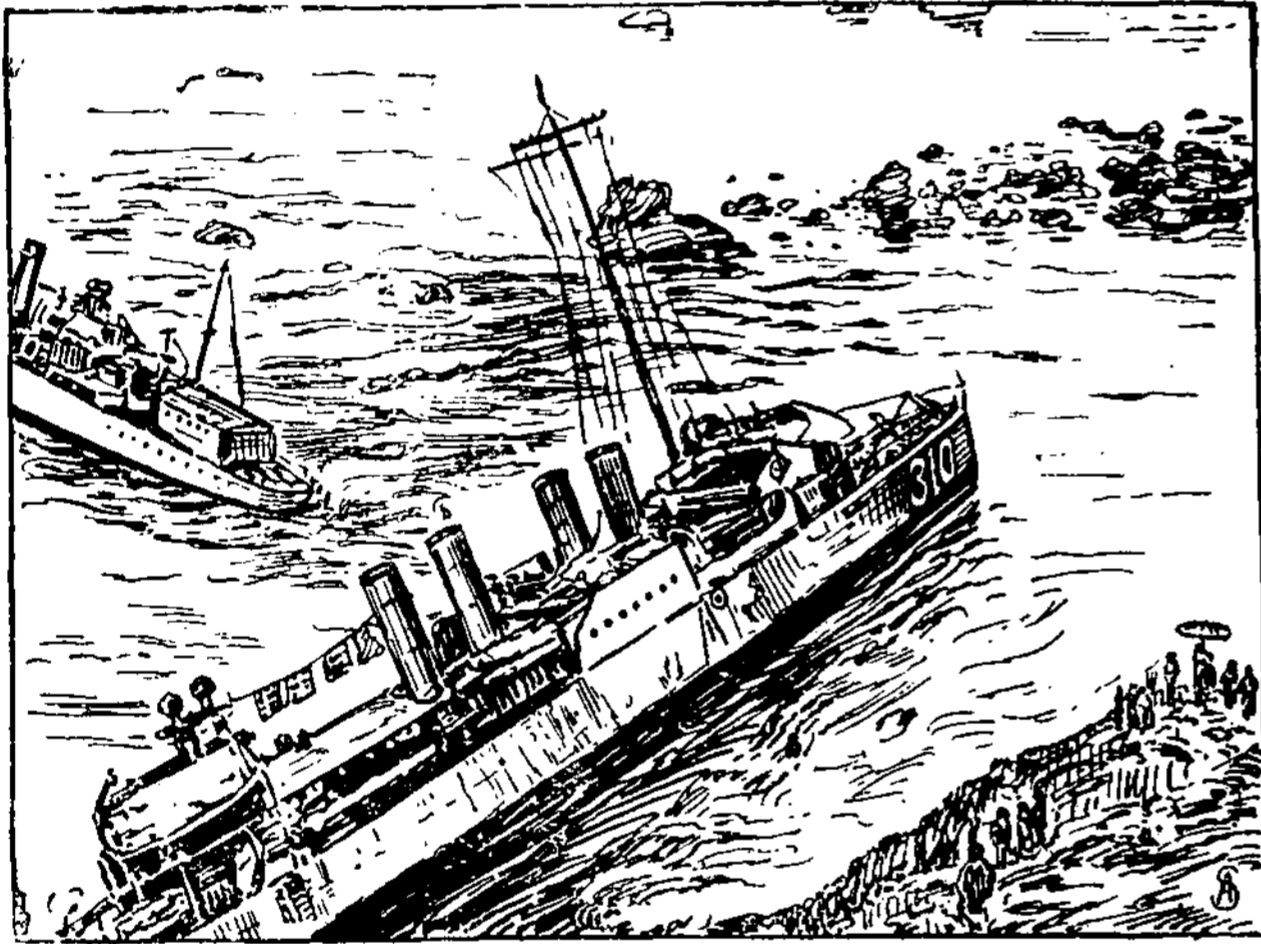
Dr. K. Jahn, iš Lenkijos išguitųjų vokiečių
Sajungos delegatas.

Nusikratykim svetimo jungo liekanų!

Pas mus dauguma karių, kaip pavaldiniai, taip
ir viršininkai, yra pripratę keiktis rusiškais keiksmais
Labai biauru klausyti, kai kariai kalbėdami prideda dar
žodžių, rusų vergijos paliktų. Yra tokių neišmintingų
karių, kurie sako tuos žodžius vien dėl pasigyrimo,

ir dargi kaip tik tokioj vietoj, kur yra daugiau žmonių: gatvėse, traukiniuose, susirinkimuose, vakarėliuose, krautuvėse, vestuvėse ar kareivinėse, visur ir visada skamba tas biaurus rusų žodis. Ypač tai, biuru klausyti traukiniuose, kur žmogus greit negali persiskirti su savo netikusiais sankeleiviais ir kur važiuoja visokių žmonių, tarp kurių pasitaiko nemažas skaičius ir svetimtaučių. Tokie nepraustaburniai kariai tik teršia kario vardą. Buvo toks atsitikimas. Sykį man važiuojant traukiniu Kaunan, Radviliškio stotyje įlipo į vagoną du kariai. Jie buvo gerai apsirėdę. Šioje kupėje sėdėjo du vyrai, viena moteris, aš ir vienas žydas. Kariai atsisėdę ir traukiniui pradėjus eiti pradėjo... vienas kitam pasakoti, kur buvo, ką veikė, pas kokią ištrūkėlę buvo ir beveik kiekvieną žodį vis lydėdavo su tuo rusišku priedu, visai nesivaržydami žmonių, kurie čia sėdėjo ir nenorėdami klausė jų kalbos. Galų gale aš neiškentęs pasakiau jiems, būti nors kiek mandagesniais, truputį susilaikyti savo kalboj. Tada jie mane apipylė visokių biurių žodžių lietum, nebeduodami man nė žodžio daugiau ištarti. Mūsų laimei tie mandagūs kariai netoli važiavo ir antroj stotyj nuo Radviliškio išlipo.

Toliau važiuojant aš, kaipo karys, turėjau už savo „mandagius“ sandraugus raudonuoti, nes ke-

Amerikos laivyno torpednešių sudužimas. Neseniai tirštos miglos užtiko jūroj 15 Amerikos torpednešių netoli Kalifornijos krantų. Torpednešiai paklydo ir visi pakliuvo į uolas. Septyni laivai visiškai liko sunaikinti, du gi sunkiai sunaikinti.

leiviai pradėjo klausinėti manęs ar visa Lietuvos kariuomenė tokia nepraustaburnė ir nekultūringa.

Man rodos, senai laikas išgydyti mūsų karius nuo šios ligos. Visam galima padaryti galas, tik reikia noro ir susivaldymo, taip sakant, paimti save į rankas.

Lietuvos kariai! Jūs tie narsieji karžygiai, kurie mokėjot apginti mūsų Tėvynės Nepriklausomybę, kariai! kurie turėjot tiek tvirtumo ir narsumo, kad pergalėjot dešimteriopai gausingesnius priešus, nejaugi nemokėsite pergalėti patys save, nepajėgsit susitūrėti nuo tokių šlykščių žodžių, kurie yra senos žiaurios rusų vergijos palikimas. Ką gali pamanyti svetimtaučiai, išgirdę iš Lietuvos kareivio lūpų tokius biurius žodžius?! Svetimtautis pamanyt, kad lietuvis nors kūnu ir yra laisvas nuo rusų vergijos, bet siela jo dar tebeverga. Ak.

— Kada žmogus kambaryje būna be galvos?
— Kada jis iškiša ją per langą.

KOVOS LAUKE.

Saulė jau leidosi ir paskutiniais spinduliais rausva varsa apšvietė medžių ir gretimųjų kalnelių viršūnes. Kovos lauke jau nustojo griauti patrankos ir kulkosvydžiai nurimo, tik retkarčiais dar buvo girdėti duslūs šautuvų šūviai. Tai šaudėsi žvalgai su žvalgais.

Galų gale nurimo šautuvai ir kovos laukas tapo jau, regis, ramus... Bet štai tolumoje pasigirdo sunkus dejavimas, kuris pertraukė viešpataujančią tylą šiame taip baisiame ir aukų tiek daug prarijusiame lauke.

Dejavimas, suardęs tylą, veržėsi iš vieno sunkiai sužeisto kario, kuris užmirštas ar nesurastas paliko be pagalbos ir prieglaudos. Sužeistojo pasišventimas ir aukštas prakilnus noras žūt už tėvynę, kad ją apginus nuo priešų, suteikė jame ir čia pasiryžimo. Nežiūrint į tai, kad mirtis jau drąsiai žiūrėjo jam į akis, vienok jis, degdamas karšta tėvynės meile, paplukęs veik visas kraujuose, stipriai spaudė šautuvą prie kiauurai kulipkos pervertos krūtinės ir surinkęs paskutines jėgas manė toliau kovoti su priešu, bet veltui buvo jo stengimasis... mirtis ėmė viršų...

Veržėsi sunkus dejavimas iš jo krūtinės, šaukdamas pagalbos. To šauksmo atbalsys nuskriejo kiaurai per klauką ir liūdną kovos lauką. Niekas negirdėjo jo dejavimų, niekas jo neslaugė: nei tėvas, motina, broliai sesutės, nei jį mylinti mergelė. Nebuvo čia ir draugų, su kuriais kartu kovėsi.

Vienas mėnuo sužeistajam teuzjautė, tik jis meiliai bučiavo jo išblyškusį, sopulių nukankintą, veidą.

Dejavo vargšas skausmo suspaustas, kuris jį taip baisiai, be pasigailėjimo kankino. Vaidenosi jam kovos laukas, kuriame tapo visų apleistas. Prisiminęs gi laisvą tėvynę, tėvus, brolius, sesutes ir savo mylimą, — graudžios ašaros suvilgė jo išblyškusius, skausmo nukankintus skruostus ir paskutinį kartą sudejavęs amžinai užmigo...

V. Č.

I Kavalerijos Divizijos Štabo Mokomojo eskadrono II laidos puskarininkių išleidimas.

Mokomojo eskadrono užduotis ir tikslas paruošti visiems Kavalerijos Divizijos pulkams puskarininkių kadra.

Mokomojo eskadrono kursas tesiasi 9-10 mėnesių ir praeinama sekanti programa:

1) Jojimo ir rikiuotės teorija statutas: a) jojimas, b) kirtimas, c) dūrimas, d) veltižiravimas, e) gimnastika ant arklių ir įrankių, f) pasyvi ir sakalų gimnastika. 2) Vidaus tarnybos statutas. 3) Lauko tarnybos statutas ir kavalerijos žvalgyba. 4) Įgulos statutas. 5) Drausmės statutas. 6) Šaudymo teorija. 7) Kulkosvaidis. 8) Fortifikacija. 9) Topografija. 10) 1898 m. šau-

tuvas. 11) Sprogdinimo dalykai. 12) Giegiena. 13) Įpologija. 14) Lietuvių kalba. 15) Aritmetika. 16) Tikyba.

Mokomojo eskadrono II laidos kursas užsibaigė š. m. spalio m. 4 d. Prie kvotimų buvo prileisti 68 mokiniai. Jų žinias patikrino tam tikra kvotimų komisija iš senų prityrusių kavalerijos karininkų: pirmininko 2 Ulanų pulko vado pulkininko Jackevičiaus, narių — 1 Gusarų pulko vado majoro Plechavičiaus ir Kavalerijos Divizijos Štabo viršininko majoro Jacevičiaus.

Užsibaigus kvotimams, kurie tęsėsi spalio 5 - 10, paaiškėjo, kad visi 68 mokiniai sėkmingai išlaikė kvotimus ir pasirodė pilnai priruošti būti kavalerijos puskarininkiais.

Mokomojo esk. mokiniams iškilmingiausia ir visam jų gyvenimui atmintina diena, tai spalio 11, kuomet po sunkaus ir intensyvaus 9 mėnesių darbo, — susilaukė jo vaisių. Visas eskadronas su savo karininkais priešaky, lygiai 9 val., iširikiavo gimnastikos salėje, kur susirinko kvotimų komisijos nariai, ir greitai laiku, divizijos vadų generolo-leitenanto Skomskio lydimas, atvyko Kariuomenės Vadas generolas Žukauskas, kuris pasisveikinęs su mokomojo esk. mokiniams, kreipėsi į juos sekančiais žodžiais: „Man pranešė, kad jūs puikiai baigėte mokomojo eskadrono kursą, tas man labai malonu buvo girdėti. Žinokite, kad puskarininkis silpnai žinantis savo pareigas, vistiek kaip nieko nežinantis. Atsiminkite, kad jūs, išėję iš šios mokyklos sienų, būsite skiriami viršininkais ir būdami jais vi-umet privalote vadovautis teisingumo principais ir su atvykusiais į pulkus iš mūsų kaimų naujokais privalote elgtis švelniai, visame kame būti jų vyresniais broliais ir tokiu būdu visuose eskadronuose sudaryti bendrą šeimyną.

Taigi dėkodamas jums už pastangas, sveikinu jus visus, pakeldamas jus į jaunesnius puskarininkius“.

Po to kvotimų komisijos pirmininkas pulkininkas Jackevičius iššaukė iš rikiuotės geriausiai baigusius kursą puskarininkius: Venckų Augustiną, Lengviną Petrą, Tarasevičių Vladą ir Kežį Petrą, kuriuos Kariuomenės Vadas apdovanojo sidabriniais laikrodžiais su retežėliais. Kiekvienam laikrodyje išgraviruotas sekan-

tis užrašas: „Geriausiai baigusiam I Kavalerijos Divizijos Štabo Mokomojo eskadrono kursą. II laidos NN (vardas, pavardė) 1923-X-10 m.“

Toki Kariuomenės Vado suteikta malonė jaunų puskarininkių tarpe sukėlė didžiausį džiaugsmą ir entuziazmą.

Vėliau, Kariuomenės Vadas padėkavojęs Mokomojo eskadrono karininkams už jų atliktą didelį darbą puskarininkius priruošiant, apleido Mokomąjį eskadroną, traukšmingu jaunų puskarininkių „valio“ lydimas.

Palikus reikalingą skaičių jaunų puskarininkių Mokomojo e-k. kadre, kiti visi, lygiomis dalimis, išskirstyti tarp kavalerijos pulkų.

Be to prie Mokomojo eskadrono yra mokomoji kalvė, kavalerijos pulkams tinkamų kalvių priruošimui. Į mokomąją kalvę skiriami kareiviai šiek tiek nusimanantieji kalvytėj, kur laikotarpy 8 - 9 mėnesių, veterinarijos gydytojai prižiūrint ir specialistui kalviui instruktuojant smulkiai praeina kalvystymo teoriją ir praktiką, nuėmimą nuo kanopos pa-agų ir pačios pa-sagos išdirbimą.

Ši kartą mokomąją kalvę baigė 21 kalvis, kurie išskirstyti tarp visų kavalerijų pulkų.

Vyr. leit. Gužas.

Kokia dalis mūsų drabužių yra seniausia?
„Pantaplis“, jau Adomas buvo po Jievos „pantaplis“.

Karo chronika.

Iš visu..

— Čekoslovakija. Kariuomenė uoliai dirba tolimesniai tobulinimuisi. Taisomi geležkeliai, ypatingai pasieniuose. Kovo mėn. buvo naujoku ėmimas; iš vo-kiečių apygardų paimta labai mažai. Sąryšyje su gen. Fošo viešėjimu įkurta Aukštoji Karo Taryba. Prancūzų karininkai dirba bemaž visi generaliam štabe ir mokykloje. Gen. Fošo viešėjimas turėjo įtekmės į tolimesnę Čekoslovakų aviacijos vystimąsi. 1923 m. oro laivynui numatomos didelės išlaidos, iki 158 milijonų

Vyr. pusk. Zaranka.

Mano atsiminimai iš Lietuvos karų.

(Žiūrėk „Kario“ 43 Nr).

Miegoti ir dabar ilgai negavom, nes nuo šalčio prisiėjo vartytis nuo vieno šono ant kito. Kaip tik visai prašvito, vėl visus prikėlė ir visi iškeliavom iš dvaro. Prie štabo buvo ir karininkas Katche. Kelius kilom. nuėjus nuo dvaro gavom kavos ir duonos. Pagarę šiltos kavos, nes skystimo buvom negavę jau tris dienas, truputį pasilsėję ir ir pasistiprinę toliau žvg'avom linksmiau. Apie pietus atėjome į Latvijos Subačių. Miesčiukas pastatytas ant dviejų kalnelių. Tarp tų kalnelių teka upeliukas, kurio abiejuose galuose yra ežerai; abi pusės miesčiuko jungia tiltas. Pavalgę pietus iškeliavom toliau Baltmuizės linkui, iki kurio buvo penki kilom. Paliai Baltmuizė buvo didelė karčiama, prie kurios mes ir sustojom. Bet ir čia nedavė mums ramumo: 7-nius žmones paskyrė į Pastarmuizę užimti sargybą, kad apsaugoti mūsų kairįjį sparną. Mes, atėję į dvarą, tuoj suėjome į gričias, kad pasistiprinti, bet nieko negavę išėjom ir stojom sargybon.

45. Septintą ir aštuntą kartą tais pačiais keliais.

Grižę į kuopą radom jau vakarienę išvirtą. Vakarienės pavalgę suėjome į daržinę, ir radę daugybę

šiaudų, sulindom į juos ir užmigom saldžiu miegu pirmą sykį šioj savaitėj. Čia išmiegojom per visą naktį. Ant rytojaus, pagėrę kavos, iškeliavom į Tamosonius. Dabar ėjome jau septintą kartą per tą pačią girią. Atėję į Tamosonius ir pietų pavalgę visi puolėm į savo senas daržines ilsėtis ir miegoti. Čia mes išbuvom gal kokią savaitę, dieną eidami į pamokas, o naktį kas miegoti, o kas į kaimus.

Išėję iš Tamosonių ir 8-tą kartą perėję vis per tą pačią girią sustojome vėl toj pačioj karčiamej netoli nuo Baltmuizės. Mes čia stovėjome greitai pagelbai, nes frontas buvo senose vietose. Subačius buvo mūsų rankose. Čia mes išstovėjome kokias dvi savaites ar daugiau. Retai kada visą naktį galėjome ramiai išmiegoti. Daugiausia kai tik pradėdi sapnuoti, tuoj girdi per miegą stok! Pašokęs iš miego girdi, kad jau kokioj nors baro vietoj tarška kulkosvaidžiai, šautuvai, o kartais ir artilerija daužo. Greit rengies, ir apsirengęs bėgi laukan iš daržinės stoti, tuo tarpu gi šaudymas aptyla ir mums liepia eiti gulti. Kitą sykį būdavo prikeliava visus, kad eiti žvalgybon.

Mums dar būnant Subačių atvažiavo daugybė pabėgėlių iš Rusijos, kuriuos nugabeno į štabą, o iš ten toliau.

Vieną vakarą mes vėl ilgai dainavom ir vėlai atsigulėm, naktį gi atsikėlę ir apsitaisę sustojome būriais. Iš mūsų būrio atskyrė mus aštuonius su viršininku

kronų. Suartinimas su Lenkais, kurį gen. Fošas savo apsilankymu Varšuvoj ir Pragoj turėjo padaryti, nepasisekė ir Prancūzija jau dabar bando parodyti savo įtakmę į Mažąją Santarvę per Pietų Slaviją ir Rumuniją. Benešas, kuris vis labiau išskyla, kaip valstybės veikėjas, savo kelionėmis į vakarų valstybes labiau sutvirtino savo valstybės užsienio politiką. Čekoslovakų santykiai su Lenkais vis labiau tampa įtempti dėl sienų klausimo neišsprendimo. Santykiai su Vengrais, kurie buvo pablogėję dėl sienų, pastaruoju laiku pagerėjo. Santykiai su Vokietija — šalti, bet korektiški; su Pietų Slavija ir Rumunija geri.

(Militär Wochenblatt, 7 Nr.)

— **Austrija.** Austrijoje uoliai dirbama karo jėgų ir valstybės tvarkos tobulinimui. Pastaruoju metu kariuomenėje tapo užslopinta socializmo įtakmė. Iš naujo įvestas ginklo nešiojimas ir karininkų pagerbimas. Uždrauta kariams uniformoje dalyvauti politiniuose susirinkimuose ir demonstracijose. Didelė dalis kareivių, laike revoliucijos buvusių rikiuotėjų, paleista ir pastaruoju laiku papildant kariuomenę, įstojantiems kareiviams statomi dideli reikalavimai. Austrų kariuomenės sudarymas panašus Vokiečių, taip pat daromi karininkų papildomi paskyrimai.

(Militär Wochenblatt 7 Nr.)

— **Tarp Pietų Slavijos ir Rumunijos** atnaujinta karo sutartis, pasirašyta 1922 m.

— **Karo išradimas Lenkuose.** „Głos Poleski“ skelbia, kad prof. Červinskis išradęs naujos sistemos tanką. Tankas neturįs šliaužyklų, einąs 70 km. į valandą ir galįs šliaužti šlaitais, balomis ir vandeniui. Aparatas esąs visai nedidelis ir turįs driežo išvaizdą.

(„Żolniers Polski“ 39 Nr.)

— **Teritorinė sistema raudonojo kariuomenėj.** Daromi pirmieji bandymai pereiti į raudonosios kariuomenės organizaciją teritorinėje sistemoje. Gimusieji 1898 ir 1901 m. pašaukti tarnybon 5 mėnesiams vieton 4 metų. Jie pakartos karo mokslą teritorinėse divizionuose, suformuotose 2 savaitėm.

(„RuI“, 23 X-21).

— **Japonų karo teismas.** Seule nuteisė sušaudyti 6 korejiečius, bandžiusius nužudyti Korėjos (Japonų valdomas pusiasalis) general-gubernatorių ba-

roną Nakatą. Tarpe nuteistųjų yra korejietis Kinas, baigęs Rusų aukštuosius mokslus ir vadovavęs korejiečių revoliucioniniame judėjime prieš Japonų valdžią. Nežiūrint į Japonų spaudos protestus prieš jų sušaudymą, teismo sprendimas tapo įvykdytas.

(„Nakanune“ 464 Nr.)

— **Rumunijoje.** Įvykus Rumunų-Vengrų nesantykiams Rumunai mobilizavo tris armijos korpusus. Dėl nepatogios geležinkelių padėties mobilizacija buvo gerokai suvėlinta. Rumunų kariuomenės padėtis nepagerėjus. Vengrų kariuomenės padėtis puiki; žymių permainų nepastebima.

— **Mobilizacija Bavarijoje.** Nepatikrintomis žiniomis iš Miuncheno, Bavarijoje neoficialiai paskelbta visuotina mobilizacija karui su Saksonija ir Tiuringija.

— **Reine.** Atsiskyrimo (separatistų) judėjimas Reine tęsiasi. Aacheno vokiečių policijos vadas pareiškęs Belgų vyriausiajam komisarui, kad Vokiečių vyriausybė nepripažįstanti atsiskyrėlių nuo Vokietijos judėjimo ir darysianti pastangų juos pašalinti iš valdžios įstaigų. Aachene sustabdytas telefonų ir telegrafų susisiekimas. Visos prekybos įmonės uždarytos. Separatistų judėjimo Reine esąs tikslas sudaryti laisvąją Reino valstybę, panašią į Belgiją ir Luksenburgą. Reino valstybė norinti pripažinti Versalės taikos sutartį ir mokėti Santarvei Vokietijos karo skolų dalį. Naujosios valstybės sostinė būsianti Koblenas. Separatistai (atsiskyrėliai) Koblence tapo atmušti. Valdžios įstaigos vėl perėjo į valdžios rankas. Ir kituose miestuose separatistai buvo atmušti valdžios policijos ir gyventojų, kurie nepritaria separatistams. Prancūzai ir belgai į tą judėjimą nors žiūri neutraliai, bet prijaucia separatistams. Kai kur net padeda separatistams. Separatistai žymesnių pasisėkimų turi Krefelde. Apie 1000 sukilėlių užėmė miesto rotušę. Pastaruoju laiku prancūzams ir belgams aktyviau padedant separatistai turi daugiau laimėjimų.

— **Nelaimė Varšuvos aerodrome.** Varšuvos karo aerodrome susikūlė orlaivis. Karo lakūnas ir vienas keleivis mirtinai sužeisti.

— **Sovietų kariuomenės koncentravimas.** Einama nepatikrintų gandų, kad Sovietai koncentruoja savo raudonąją kariuomenę ties Latvių ir Lenkų sie-

Sabaliausku ir liepė jam vesti mus visus į penktą kuopą, kuri stovėjo bare, jos gi vadas buvo Vaitkuškio vienkiemij. Buvo dar tamsu kuomet mes atėjome į penktą kuopą. Penktos kuopos vadas net užpyko, kad jam tiek mažai atsiuntė žmonių. Paskui prie mūs priskyrė dar penktos kuopos aštuonius žmones ir visus mus atidavė vienam karininkui, kuris buvo neseniai atvažiavęs, rodos iš pirmos karo mokyklos laidos. Taigi mes skaičiuje 17 žmonių iškeliavom žvalgybon. Mes praėjome pro savo sargybas ir žygiavom Murovankos linkui, kur sėdėjo bolševikai. Eidami mes apsupėm vieną vienkiemį ir, prikėlę šeimininką, liepėm jam vesti mus artimesniu keliu. Jis mus vedė per laukus, pievas, krūmus, kol prašvito. Prašvitus mes priėjom vieną vienkiemį iš kur pamatėm pirmą būrį išsipykusį grandinėn. Prie jo buvo ir mūsų kuopos karininkas Ellisėjėvas, jau grįžęs iš ligoninės ir viršila Zubka. Tada mes pasidavėm daugiau į kairę ir irgi išsipykėm grandinėn. Išsipykę į grandinę ėjom pirmyn. Pirmas būrys ėjo keliu, tiesiog ant Murovankos, o mes be jokio kelio per pievas ir dirvonus. Praėję kokius du kilom., į pirmą būrį pradėjo šaudyti iš Murovankos, nes pirmas būrys buvo priėjęs jau prie Murovankos. Gal būtų priėjęs arčiau dvaro, jeigu ne keli bolševikai, kurie kasė lauke bulves ir, pamatę mūsų pirmo būrio grandinę, pabėgo ir prikėlė savuosius, todėl nedavė arti prieiti, atidengė smar-

kią ugnį iš trijų kulkosvaidžių ir artilerijos. Mus bolševikai nematė ir į mus nešaudė. Mes irgi sugulom dirvoj ir gulėjom kol pirmas būrys šaudėsi su priešu. Pirmo būrio kulkosvaidininkai pastatė savo kulkosvaidį ant rugių gubos ir iš ten savo ugnimi privertė vieną bolševikų kulkosvaidį nutilti. Bet ilgai pirmas būrys negalėjo laukti, nes jį pradėjo iš šono apšaudyti ir todėl jis ėmė greit trauktis. Kaip tik pirmas būrys pradėjo trauktis, tai mūsų karininkas ir mums liepė trauktis. Mes neiššovė nė vieno šovino, pasitraukėm.

Vieną pirmo būrio kareivį sužeidė į koją ir jį ką tik nepalikto, bet atsirado du, kurie jį išnešė po smarkia artilerijos ir kulkosvaidžio ugnimi.

Mes visi už poros kilomet. susiejom su pirmu būriu ir sustojom pasilsėti, tik štai netikėtai pamatėm kelyj iš Murovankos jojančius bolševikų raitininkus. Bolševikai, mus pamatę, užtarškino iš kulkosvaidžių, kurie buvo pas juos ant arklių. Tuoj keli bailesni, surikę „bolševikų raitininkai!“ pasileido bėgti, paskui juos ir kiti, o paskui juos ir visi. Bolševikams to tik ir reikėjo. Jie šaudydami nuo arklių iš kulkosvaidžių pradėjo mus vytis visi bėgom, kaip proto nustoję. Karininkai pradėjo rėkti, kad mes šaudydami trauktumės ir nebėgtumėme. Iš karto negalima buvo bėgusiųjų sustabdyti, nes bolševikai šaudydami vis vijosi, bet arti jie irgi nelindo, tur būt bijojo ir jų tur būt nedaug buvo. Kai bolševikai nustojo šaudyti ir vytis,

nomis. Paskutinėmis dienomis esą sutraukta 15 artilerijos ir 3 raitininkų pulkai. Laukiama atvykstant dar žymesnių jėgų. Sovietai tai darą dėl einamų Vokietijoje komunistų riaušių, kad reikalui priėjus, galėtų jiems padėti. Kiek tie gandai teisingi, sunku spręsti.

— **Komunistų riaušės Vokietijoje.** Komunistai Harburge iššaukė streiką išplėšę ginklo sandėlius, puolė policijos vadybą ir užtvėrę gatves barikadomis. Policija turėjo kulkosvaidžiais numalšinti komunistus. Hamburge ir jo apylinkėse buvęs komunistų sukilimas. Jie šaudė iš už barikadų ir stogų. Nukauta daugiau 10 žmonių. Sužeistų apie 100 žm. Mieste paskelbta apsiausties padėtis. Maisto sandėliams apginti į uostą atsiųsti torpediniai laivai. Policijai pavykė įvesti ramumą; komunistai užsilaikė tik kai kuriuose priemėsčiuose. Spalių 25 d. laike komunistų riaušių Frankfurte, suimta 200 komunistų.

Kituose miestuose irgi buvo komunistų riaušių.

— **Nuostoliai nuo sproginų Varšuvoje.** Sužeistų sproginimo metu tvirtovėj buvo: karo sanitarijatas vietoje suteikė pagalbą 393 asmenims, jų tarpe 19 karininkų, 239 kareiviams ir 135 civiliams. Karo ligoninėna atvežta 158 asmens, jų tarpe, 4 karininkai, 104 kareiviai ir 50 civilių žmonių. Tame skaičiuje 35 sunkiai sužeisti, 123 lengvai.

— **Sukilimas Graikuose.** Generolas Metakis sukilęs su 2000 kareivių prieš dabartinę vyriausybę. Jie apsiginklavę 6 patrankomis. Išleistas atsišaukimas į Peloponeso graikų kariuomenę, kuriame smerkiamas reakcionierių sukilimas. Vyriausybė tvirtinanti, kad šis sukilimas neturys didelės svarbos.

— *Kodel barzda žilsta vėliau, kaip galvos plaukai?*
— *Todel kad ji 20-čia metų jaunesnė.*

„Iš Įsakymų Kariuomenei“.

Kariuomenės Teismo nusprendimai: 1-mo pasienio pulko kareivis Petras Trumpavičius už ginkluotą plėšimą karo stoviui esant nubaustas 6 metais sunkaus kalėjimo, išmestas iš kariuomenės tarpo ir atimtas iš jo kario vardas.

tada ir mus sustabdė ir mes, susirinkę ant kelio, grįžom į karčiamą be jokių laimėjimų.

46. Bolševikų užklupti.

Vieną dieną, pradėjo smarkiai šaudyti iš artilerijos ir kulkosvaidžių. Mums paskambino iš štabo, kad mūsų kuopa eitų 4-tai kuopai į pagalbą, kuri stovėjo Subačiuje ir kitose vietos. Bolševikai labiausiai puldavo vieną sargybą, kuri stovėjo Strelkų vienkiemyje. Ji buvo labai išsikišusi į pryšakį ir prie jos beveik iš užpakalio prieidavo, labai didelis miškas, taigi bolševikai ir puldavo ją iš to miško ir dažnai mūsų sargybą iš ten išvaikydavo. Taigi ir minėtą dieną bolševikai užpuolė Strelkų vienkiemį ir išmušė iš ten mūsų sargybą, bet atvykus iš Subačiaus pagalbai, jie tapo atmušti ir mums atėjus bolševikų ten jau nebebuvo. Tą pačią dieną buvo įsakyta mūsų kuopai apmainyti 4-tą kuopą iš baro. Mums atėjus į Strelkus, vadas liepė mūsų būrininkui paskirti 11 žmonių sargybon. Viršininku paskyrė mūsų skyrininką Sabaliauską. Taigi mes 11 žmonių ir likom čionai, o kuopa nuėjo į Subačių.

Vakaras ir naktis perėjo ramiai. Mes, suėję į gričią sėdėjom, nieko nekalbėdami, užmiršę ir vakarykščius juokus. Tik štai prasivėrė durys ir pro duris įkišo galvą Valentinavičius, sargybinis nuo miško pusės, ir suriko „bolševikai“! Mes šokom ir brukdamies

atsargos bataliono kareiviai Jonas Šiška, Pranas Kalisauskas ir Juozas Dofortas už tai, kad stovėdami sargyboje prie sandėlio susitarę ir bendrai veikdami apvogė sandėlį ir to paties bataliono kareivis Aleksas Klovas už tai, kad susitaręs su sargybiniais ir bendrai su jais veikdamas apvogė sandėlį, nubausti: pirmasai — 2¹/₂ metų paprastojo kalėjimo, antrasai — 4 metais sunkiųjų darbų kalėjimo, trečiasai — 2¹/₂ metų sunkiųjų darbų kalėjimo ir ketvirtasai — 2 metais grąšos kalėjimo; be to visi keturi išmesti iš kariuomenės tarpo.

Buv. 5 pėst. pulko leitenantas Juozas Černiauskas už nusikalstamą darbą įmatyta K. Į. XXII kn. 163¹ str., nubaustas 1¹/₂ metų grąšos kalėjimo su pasekmėmis, numatytomis B. St. 28 ir 30 str. str. (B. 444-22 m.).

Inžinerijos pulko kareivis Petras Gurevičius ir sanitarijos puskarininkas Julius Braženas už tai, kad susitarę ir veikdami bendrai su tikslu išvengti karo tarnybos ardė Gurevičiui sveikatą, nubausti abu 6 metais sunkiųjų darbų kalėjimo ir išmesti iš kariuomenės tarpo.

2 pėst. pulko kareiviai Vincas Vosylius ir Juozas Andreka už tai, kad susitarę ir bendrai veikdami, stovėdami prie sandėlio sargyboje, išlaužė langą, ir apvogė sandėlį, nubausti pritaikius bausmę lengvnančius įstatymus abu vieneriais metais grąšos kalėjimo.

2-jo pėst. pulko leitenantas Balys Rauga už nusikalstamą darbą, įmatytą B. St. 470 str. 1 d. 1 p., nubaustas 2 metais grąšos kalėjimo su pasekmėmis, numatytomis B. St. 28 ir 30 str. str., atimtas iš jo kario vardas ir leitenanto laipsnis ir išmestas iš kariuomenės tarpo.

5 pėst. pulko kareivis Pranas Šimkus už tai, kad susitaręs su kitu, pasisavino per daug valdzios su tikslu pasipelnyti ir gautąjį pelną dalinosi su bendradarbiu, nubaustas 2 mėnesiais kalėjimo. Kariuomenės Teismo 1922 metų gegužės mėn. 5 dienos nusprendimu Šimkus už plėšimą nubaustas sunkiųjų darbų kalėjimo iki gyvos galvos.

10 pėst. pulko vyr. leitenantas Voldemaras Kuzmičius už nusikalstamuosius darbus, įmatytus K. Į. XXII kn. 1 d. 97 str. ir K. Į. XXII kn. 130 str., nubaustas 3 mėnesiais tvirtovės su pasekmėmis, numa-

pro duris išbėgom laukan... ir, pamatę per kelią bėgantį bolševiką, visą kaip žaltį žalią, keli iššovėm į jį. Jis parkrito ant kelio ir daugiau aš nemačiau, kas su juo buvo. Kiti gi bolševikai su kulkosvaidžiu jau buvo paliai tvartus. Kai sargybinis juos pamatė, jie—tada buvo dar tik išlindę iš miško ir kol sargybinis atbėgo mums pranešti, tai ir jie paspėjo atbėgti iki tvartų. Nuo tvartų mums užterškino iš kulkosvaidžio ir bolševikai, rėkdami „ura!“, puolė pirmyn. Mums, būnant čia tik 9 žmonėms, nebuvo jau galima la kytis, kelias gi atsitraukimui jau buvo atkirstas ir mums kito kelio nebuvo, kaip tik bėgti fronto, t. y. bolševikų pusėn, kur bolševikai, būdami žiopliais, nepastatė nė vieno savųjų, manydami, kad mes pulsime jiems į glėbį. Mes metėmės per upelį. Upelyje vanduo mums siekė iki pusiau. Perbridę per upelį, mes leidomės toliau, bolševikų kulku, riksmų ir keiksmų lydimi, kad nepasiduodam. Mes gi, nepaisydami jų kulku ne riksmų, bėgom toliau per laukus ir vasarojų. Mums bebėgant mūs vis mažiau likdavo. Viršininkas irgi kažkur iš mūsų akių dingo. Išbėgom į pievelę, kur buvo pilna vandens, bet vistiek bėgom per vandenį, taškydamies virš galvų ir viens kitam į akis. Kai mes bėgom per tą pievelę, tai bolševikai mus vėl pamatė ir pradėjo pilti mums iš šono nuo kelio į Subačius.

Galų gale mes, apibėgę didelį ratą, išėjom ant kelio į Subačių šlapi, susilę vos - ne - vos vilkdami ko-

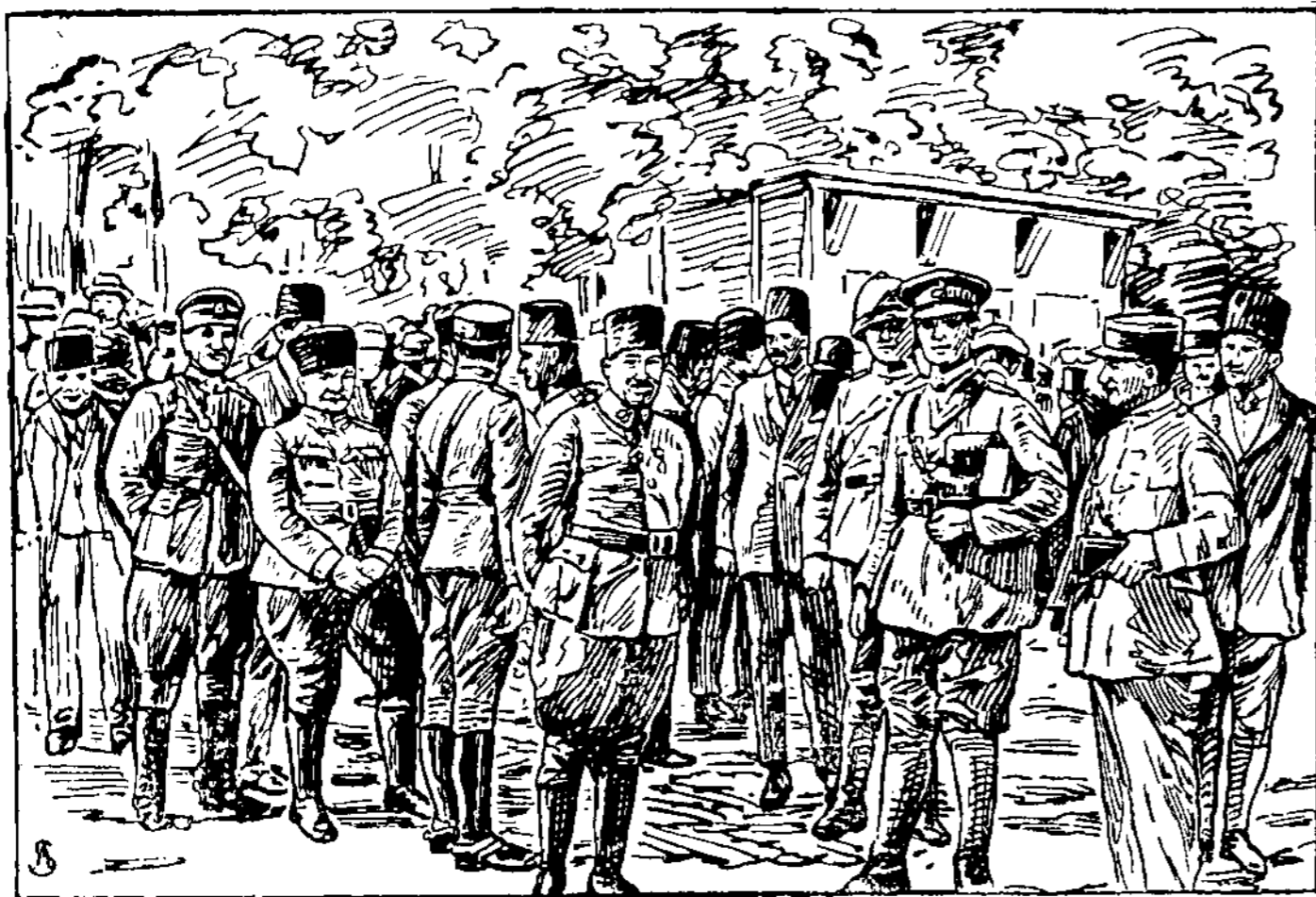
tytomis K. J. XXII kn. 26 str. ir išmestas iš tarnystės.

1 pėst. pulko vyr. leitenantas Jonas Cijunėlis už nusikalstamuosius darbus, įmatytus— I B. St. 476 str. 1 d. ir II— K. J. XXII kn. 2 d. 151 str. ir B. St. 1 d. 498 str., nubaustas 3 mėnesiais karo daboklės. Kaltinami šioje byloje 3 pėst. pulko kareiviai Pranas Navickas ir Antanas Adomaitis pripažinti nekalti ir išteisinti.

5 pėst. pulko kareivis Vincas Krušinskas už pražudymą išduotų jam vartoti daiktų ir už pražudymą durtuvo nubaustas 1 metais grašos kalėjimo.

12 pėst. pulko kareivis Julius Barauskas už pavogimą iš kareivinių šautuvo, kurį gražino, nubaustas 8 metais sunkių darbų kalėjimo, bet einant B. St. 53 str. ir 4 d. 581 str., sumažinta bausmė iki 1 metų paprastojo kalėjimo, kuri be to einant B. St. 57 str. (nepilnametis) ir 1922 metų Amnestijos Įstatymo 11 § sumažinta iki 5 mėnesių ir 1 savaitės paprastojo kalėjimo.

2 ro pėst. pulko kareivis Mikas Janavičius už nerūpestingą prižiūrėjimą įteikto jam tarnyboje valdžios turto, ir už tai, kad 1921 m. kovo m. 6 dieną gavęs iš

Santarvės kariuomenė apleidžia Konstantinopolį. Santarvės ir Turkijos karininkų grupė prieš atsiveikinant.

jomis, jau žingsniu atėjome į miesčiuką ir sustojome prie sargybos, kuri čia buvo gale miesčiuko. Mes ką tik spėjome ateiti į miesčiuką ir ėmėm sargybai pasakoti savo atsitikimus, kai atbėdo vienas žydukas, šaukdamas: „jūsų vienas kareivis sužeistas guli čia netoli ir negali eiti“. Mes norėjom eiti jį atnešti, bet jau pamatėm jį atnešant. Tai buvo Mikolauskas. Jį sužeidė prie Prudmuižės dvaro į nugarą ir kulka jam išėjo per pilvą. Jis sužeistas dar bėgo nuo dvaro iki miesčiukui koki pusantrą kilom. ir bolševikai jo nepavijo. Jis buvo iš mūsų sargybos. Mes jį įdėjom į vežimą, manydami jį vežti. Netoli prie kelio buvo kapeliai. Tą patį momentą, kada mes įdėjom sužeistą į ratus, staiga nuo tų kapelių pasigirdo šaudymas ir mums pro ausis pradėjo zvimbėti kulkos. Kelios kulkos pateko į akmenis ir atsimušusios, birbdamos nulėkė į kitą pusę. Sužeistasis kareivis tuojau išsoko iš vežimo ir atsigulė į griovį, o arklys pasibaūdęs nubėgo pas bolševikus.

Mes gi tik du susilaikė iš visos sargybos sugulom į griovį. Kartu su mumis sugulo ir čia stovėjusi sargyba ir pradėjom šaudytis. Iš miesčiuko atėjo dar keli kareiviai ir sugulė kartu su mumis ir visi šaudėmės su bolševikais. Bolševikai lipo per kalną iš kairės ir leido žėmyn prie ežero ant mūsų. Ant kalno jie pasistatė kulkosvaidį ir šaudė į mus per savo pėstininkų galvas. Bet jų ugnis nė kiek mums nekenkė,

karininko 2000 auksinų įteikti pastarojo žmonai tų pinigų neįteikę, bet pasisavino, nubaustas tik už antrąjį nusikaltimą pritaikius 1922 metų Amnestijos Įstatymo 7 § 6 mėnesiais paprastojo kalėjimo ir priteista iš jo karininkui 400 litų nuostolių atlyginimo su 6% skaitant nuo 1921 m. kovo mėn. 6 dienos. Pirmasai nusikaltimas einant 1922 metų Amnestijos Įstatymo 9 ir 16 §§ nuo bausmės atleistas.

Buvusis Žvalgybos Skyriaus laisvai samdomas tarnautojas Zigmąs Usnevičius už tai, kad laikinai eidamas VIII-to Žvalgų punkto Viršininko pareigas, kelis kartus mušė ranka per veidą grįžusį iš Rusijos tremtinį Samuelį Gringauzą nubaustas 1 mėnesiu arešto.

Įsak. Kar. 182 Nr. iš 23-X-11 d.

— *Aklas pamatė zuikį, šlubas nusivijo jį, o nuogas įdėjo jį kišenėn. Kas tai yra?*

— *Melas.*

Iš kariuomenės gyvenimo.

Karo Mokslo Draugijoje. Spalių 30 d. buvo Bibliotekų ir Bibliografijos Sekcijos organizacinis susirinkimas.

Dalyvavo 20 karininkų ir karo valdininkų. Susirinkimas priėmė sekcijos darbo planą ir išrinko sekcijos valdybą: Majoras Ružancovas — pirmininkas, kapitonas Kynas — jo pavaduotojas ir vyresn. leit. Pobedinskas — sekretorius.

Elektro technikos batalionas. Atsisveikinant su išeinančiais aukštąjį mokslą tęsti karininkais kap. Galvydžiu ir Int. Mačiulskiu, batalionas, š. m. spalių 13 d. surengė iškilmes.

Mokomoji kuopa savo vadui kap. Galvydžiui atminimui nupirko gražią dovaną—odinę papkę su sidabro lentele. Lentelėj parašyta: „p. kapitonui Galvydžiui nuo mokomos kuopos kareivių“.

Bataliono karininkai ir karo valdininkai nupirko meta'inę stovylėlę su laikrodžiu ir apuoku. Ant stovylėlės parašyta. kap. Galvydžiui. Telioka atmintyje ben-

tik nukirto visas telefono vielas. Čia prie mūsų atsirado keli ketvirtos kuopos kareiviai ir vienas jų, būrininkas, sukomandavo pirmyn! Mes visi, kiek čia buvom, pasikėlėm ir pabėgėję truputį pirmyn, vėl sugulom. Tuo tarpu atbėgo daugiau iš miesto kareivių su 4-tos kuopos viršila, kuris užgynė eiti pirmyn. Bolševikai vis ėjo pirmyn. Tik štai pasigirdo mūsų užpakalyj trenksmai ir per mūsų galvas švilpdami pralėkė mūsų artilerijos sviediniai. Mūsų artilerija gerai pataikė, nes bolševikai, dar biskį pasilaikę, pasileido bėgti atgal. Paskui juos tuojau pasileido mūsų kuopos žvalgai ir kokie 30 žmonių 4-tos kuopos su karininku Kukinu. Bolševikų buvo kokie 3 šimtai.

Mes visi iš sargybos likom miestelyj ir tuojau gavom įsakymą užimti savo seną vietą. Atėjom į tą vietą iš viso penki žmonės. Čia radom jau savo viršininką, kuris, negalėdamas pabėgti, atsigulė į avižas ir išgulėjo per visą laiką kol priešą atmušė. Kitas buvo pasislėpęs čia pat prie to vienkiemio, to upelio pakrantyje, per kurį bridom ir jo bolševikai irgi nerado. Vienas buvo sužeistas, du pakliuvo į nelaisvę, o viens buvo mobilizuotas ir dar buvo su savo naminiiais rūbais ir tokia pat kepure. Jis bėgdamasis pamatė, kad neišbėgs iš dviejų raitelių, todėl jis įkišė į krūmus šautuvą su šoviniais, nuplėšė nuo kepurės geltoną kaspiną ir išėjo iš krūmų tiesiog ant jų. Prie jo tuojau prijojo du raitininkai ir paklausė, ar nematė „belo-

drai pergyventi metai. E. T. B. karininkai ir karo valdininkai“.

Kaipo ženklą valstybingumo dar pirkto Vilniaus albuoma, gražiu odiniu viršu aptaisyta. Čia padėta parašai:

„Ši maža dovanėlė tebūna atminimu tų laikų, kada mūsų valstybės kūrimosi pradžioje teko jai pasidaruoti, kariuomenės eilėse tarnaujant. Mes esame įsitikinę, kad mokslas ir pasiryžimas padės mūsų valstybės tikslą — Vilnių atsiekti“.

Albume pasirašė bataliono vadas ir visi bataliono karininkai ir karo valdininkai.

Leitenantui Mačiulskiui surastas gražiausias, koks Kaune galėjo būti masyvinis sidabro portsigaras ir patiektas nuo visų b-no karin. ir k.-v. Ant portsigaro uždėta graži auksinė monograma. Viduje parašas: „Atsisveikindami linkėjame geriausių pasisėkimų E.T.B. karininkai ir karo vald.“.

Išlydžiamuosius pagerbti šeštadienį spalio m. 13 d. surengti iškilmingi pietūs ir vakarienė su šokiais ir žaidimais. Griežė dudų orkestras.

Per pietus įteiktos minėtos dovanos ir pasakyta visa eilė prakalbu ir širdingų linkėjimų.

Šis Elektro-Technikos bataliono įvykis parodo ir liūdyja mums koks gražus yra sugyvenimas šiame batalione karininkų šeimynoje.

2-me pėst. pulke iki šiol, kai jis atvyko į Nėrą buvę jokių vakarėlių, net paprastų šokių, kuomet kitose dalyse tas nebenauiena. Bet spalio 14 d. švietimo komisija surengė pirmą šokių vakarėlį, kuris pasisekė ir pakėlė kareiviuose ūpą. Tvarka buvo pavyzdinga. Mes, kareiviai, tikime, kad švietimo komisija pradėjusi darbą nemes jo, bet toliau varys ir duos mums dorai, gražiai pasilinksinti.

Algirdietis Vlas.

Švietimas.

5-to p. D. L. K. Keistučio p. švietimo komisijos darbai. Šviet. kom. rūpesniū nuo 1922 m. rugsėjo m. iki 1923 m. rugsėjo mėn. suruošta savo pulko salėje nemažas skaičius vakarėlių, laike kurių buvo statoma komedijos, dramos, operetės, vaizdeliai ir p., būtent: Majoro Brazulevičiaus Karių Dramos Mėgėjų

kuopelė suvaidino: „Konsilium fakultatis“, „Lapkus“, „Širdies kerštas“, „Užburtas Kunigaikštis“ ir „Kuprotas Oželis“. Pulko mėgėjų kuopelė suvaidino: „Svarakas ir Milinė“ 2 svkiu, „Vagys“, „Ekspropriatoriai“, „Betliejaus stainelė“ 2 sykiu, „Vėnas iš mūs turi atsivesti“, „Nesipriešink“, „Blinda“, „Kurčias Žentas“, „Vyresnysis Angliakasyš“, „Senovės kariai“. Iš pastarųjų „Blintą“ suvaidino invalidai, o „Betliejaus stainelė“, „Ekspropriatoriai“ ir „Kurčias žentas“, rodos, su šauliais susidėję. Dar buvo trys kinematografo vakarėliai, kur buvo rodoma: 1) venerinės ligos, 2) žemės iškasenos ir 3) komedijos. Be to dar buvo surengta 3 koncertai, diriguojant kapelmeisteriui Voleikai, kurie padarė gan gerą įspūdį ir daug šokių vakarėlių.

Gaunamasai iš vakarėlių pelnas, sunaudojamas pulko knygyno naujomis knygomis papildymui, sąsiuvinų, pašėlių ir k. p. pulko kareivių švietimo reikalams, sporto įrankiams pirkti ir t. t.

Švietimo komisijos žinioje yra pulko knygynas, kur kareiviai gauna į kareivines — pasiskaityti knygų. Knygų yra įvairiausio turinio.

Į pulką atsiunčiama įvairiausių laikraščių, kurie paskirstomi į kuopas bei komandas, kur kiekvienas, norintis pasiskaityti, gali laikraščius gauti. Daugumoje kuopų su laikraščiais, kad kiekvienas kareivis galėtų pasiskaityti, taip daroma: gavus laikraštį į kuopos (komandos) raštinę, raštininkas ar kam pavesta, neša į kareivinės valgyklą, kur randasi tam tyčia staliukas, ir įsiuvama ar įklijuojama į komplektą. Tokiu būdu ne tik kad gali kiekvienas pasiskaityti, bet norėdamas, gali ir kiekvieną seną numerį peržiūrėti, nes niekur nebedingsta.

L. Stirniukas.

T e a t r a s.

„Blinda — Svieto lygintojas“ 9 p. L. K. Vytenio pulke. Spalio m. 13 d. 9 p. L. K. Vytenio pulko „Kareivių Rūmuose“ buvo suvaidinta Žemkalnio 4 veiksmų drama „Blinda — Svieto lygintojas“. Visas šio sunkaus veikalo pastatymas buvo atliktas pulko jėgomis.

Nors drama mūsų kareiviams nelabai patinka, tačiau „Blinda“ — karinga, vaizduojanti „razbaininkų“ gyvenimą, kaimiečiui prieinama kalba parašyta karei-

gvardeicų“. Gavę atsakymą, kad nematė, nujojo toliau. Tada jis spruko bėgti į Subačių ir atbėgo, padaręs didžiausį ratą. Paskui jis rado savo šautuvą su šoviniais ir parsinešė. Tai gi mes likome aštuoni iš vienuolikos. Pas mus atėjo mūsų kuopos vadas karininkas Vidugiris ir pastatė mus prie Prudmūžės dvaro. Čia mūs jau negalėjo netikėtai pulti ir apsupti, nes miškas buvo toliau. Po to pasimainydami stovėjome sargyboje iki vakarui.

47. Dainuodami į naujas pozicijas.

Atėjo vakaras. Apie 23 val. atėjo raitininkas su įsakymu visiems eiti į pirmą uztvorą, kur stovėjo 1-mas mūsų kuopos būrys. Uztvoros buvo paliai kelio, einančio nuo Baltmūžės į Subačių. Susirinkus visam būriui, mes sykiu su jais iškeliavome Subačiaus linkui. Einant keliu aš paklausiau būriūninko Bulkos, ar jis nežino, kur mes eisim. Jis man pasakė, kad reikės mums trauktis gal net iki Rokiškio, nes bolševikai pramušė mūsų frontą. Atėjus į Subačių negavom miegoti, nes tuojau reikėjo eiti pa-iiimti duonos ir užpės rytdienai. Visi mes suėjome į čia pat kieme stovintį namą. Čia kas valgė, kas miegojo, kiti rūkė, dar kiti dainavo. Čia kartu su mumis buvo ketvirta kuopa. Už kiek laiko atėjo dainuodama ir mokama kuopa. Atėjo ir visi bataliono raiti žvalgai ir mes supratome, kad anksti rytą bus vestuvės: griež patrankos, kulko-

svaidžiai ir šautuvai. Pagalios visi ėmėm dainuoti, o čia dar atnešė visiems užrūkyti. Visiems užrūkius ir dar linksmiau pradėjus dainuoti, atėjo kažin kas į vidų ir liepė visiems eiti laukan stoti.

Jau buvo pradėjus aušti. Gatvė vadai rėkavo: 4 kuopa, stot! 3-čia kuopa, mokama kuopa, 5-ta kuopa stot! Paskui komandos: Lygiuok! Ramiai! Paeiliui skaičiuok! Pirmais antrais skaičiuok! Dešinėn! Gretas dveink! Žengte marš! ir mūsų kuopa pirma, o paskui mūs ir kitos kuopos iškeliavome iš miesčiuko. Jau buvo gerokai prašvitus, o užtekėjusi saulutė mus pasveikino jau už miesčiuko tarp kalnuotų laukų. Mes pasukėm į dešinę nuo Subačiaus. Kelius kilometrus praėję mes sustojom pailsėti. Tada ketvirtos kuopos vadas mūs pranešė, kad antras pulkas vakar, t. y. rugpiūčio 24 d. paėmė Zarasus, todėl ir mes einame, kad paskutinį sykį ir galutinai išvaryti bolševikus už Dauguvos ir iš Latvijos.

Čia pasilsėję mes traukėm toliau. Ėjom gana ilgai. Mokama ir 5-ta kuopos paliko kažkur užpakalyje. Ant galo mes, dvi kuopos — 3 čia ir 4-ta, sustojome viename vienkiemyje. Čia iš vežimų išėmė kulkosvaidžius ir vežimai toliau nevažiavo. Mes, abi kuopos, išsirikiavusios į dvi eiles, ėjom toliau. Sykiu su mumis vežė ant račiukų kulkosvaidžius. Ant kiekvienos kuopos buvo po tris kulkosvaidžius.

(Bus daugiau).

viams visai patiko. Iš to, taip rimto kareivių atsinešimo prie vaidinimo galima spręsti, kad jie kaskart vis labiau pradeda teatrą pamėgti.

Kai dėl vaidinimo, tai reikia pasakyti, kad jis atliktas daug geriau nei buvo tikėtasi. Kai kurie vaidilos taip tiko savo rolėms, kad iš jų daugiau nebuvo ko ir norėti. Štai, kad ir patsai Tadas Blinda — leit. Stankaitis. Jo tvirtas būdas, griežtas, įsakantis balsas pats savaime darė baimės jo priešams ir liepė būti perdėm paklusniais savo pavaldiniams. Jis, beja, kiek silpnesnis II ir III veiksmuose, kur buvo reikalingas meilėnimas, tačiau IV veiksmo vėl pasigirsta jo tvirtas „vado“, šičia tragingas, balsas ir jis vėl gražus įspūdingas... Leit. Stankaitis tiesa, jau ne pirmą kartą parodo save scenai tinkamu: jis jau senas pulko vaidila. Nebloga buvo ir Uršulė — p. Sėmenytė. Jai protarpiais suvis gerai nusisekė nuduoti tą naivią, vien norinčią ištekėti kaimo mergaitę. Jos lipšnumas, gerumas, o podraug ir reikalinga baimė ištekant, kaip paprastai gyvenime būna, išlaikyta perdėm, nepadirbtinai. Tik intonacija pas ją visą laiką buvo nekokia. Permažai parodyta tragiškumo paskutiniame veiksmo. Na, ir per daug jaunutė ji atrodė, ypač dėl suaugusio Blindos. Geros buvo kaimietės Bajalienė — p. Kazlauskienė ir Jotulienė — p. Bukevičaitė, ypač pirmoji neblogai pasirodė III veiksmo. Žydas įdomus, bet nesuvis originalus. Čigonas ne visur aiškus. Kunigo visai gero būna. Na, ir jaunieji pulko artistai žymiai pradeda gerėti. Štai kad ir rašt. Maziliauskas, vaidinęs dvarininko Titnaginskio rolę. Jis šitą syk save parodė visai jau geru, įgudusiu vaidila, tik nelaimė — kalba jo nelabai aiški. Tos ydos prašalinimui jam reikėtų kiek padirbėti. Suvis geras, laisvas, aiškus buvo rašt. Dvareckas, vaidinęs Protokolskio rolę.

Bendra vaidinimo eiga sklandi, gyva, įdomi...

Rytojaus metu, t. y. spalio m. 14 d., tas pats veikalas buvo vaidinamas Mariampolės mieste.

Prie minėtos dramos pastatymo daugiausia yra prisidėję pulko karininkai.

Kadangi prie tokios dramos pastatymo reikalinga buvo nemažai darbo, energijos padėti, tai išvadon ir lieka pasakyti, kad visa tai buvo galima tepadaryti tik vien prie draugingo pulko karininkų šeimos sugyvenimo, sutartinumo, kas, tiesa pasakius, ir pasižymi šiame pulke neperblogiausiai. *Lnt. Naunčikas.*

S p o r t a s.

Užsieniuose.

Suomių laikraščiai apie Lietuvos sportą. Keli Suomų dienraščiai ir sporto žurnalai įdėjo ilgus straipsnius apie Lietuvos sporto istoriją, Sporto Lygą, lengvąją atletiką ir rekordus. Rašo šiuos straipsnius Suomų žurnalistas Vainio Leisio.

Estų dienraščiai palaiko sportą. Estų bikiurios pakraipos laikraščiai suteikia daug vietos sporto skyriui. Prie kiekvieno beveik dienraščio, savaitraščio yra sporto skyriaus redaktoriai — sportininkai. Jau ne vieną kartą laikraščiai paaukodavo didelius pinigus sporto reikalams. Paskutiniu laiku dienraštis „Waba Maa“ paaukavo geresniems 2 klubams išlošimui didelę sidabrinę taurę, kuri įvertinama 12.000 estų markių arba apie 350 mūsų litų.

Estų futbolo pirmenybės. A ir B grupių laimėjo sporto klubas „Kalev“, neseniai vėšėjęs Kaune.

Estų Sporto Klubas „Sport“ rungėsi Rygoj su geriausiomis latvių futbolo vienetomis:

Su Rygos futbolo klubu sulošė bevaisiai 1 : 1 (1 : 1), bet su „Keizerwald“ laimėjo 3 : 1 (2 : 0).

Latvijos futbolo pirmenybes laimi Sporto Klubas „Keizerwald“ rungtynėse su rimčiausiu konku-

rentu „Rigos Futbolo Klubu“ ir laimėjo 1 : 0 (1 : 0) golas įvartytas iš kornerio.

Dėl antros vietos kovoja Latv. Sport. Biedriba (buvusi š. m. Kaune) ir Rygos Futbolo Klubas.

Paskutinės rungtynės L.S.B. — „Keizerwald“ pasibaigė bevaisiai 1 : 1 (0 : 0).

Studentų rungtynės Latvija — Estija. Rygoje per taip vadinamą „studento dieną“ įvyko futbolo rungtynės tarp šių dviejų valstybių.

Pirmos rungtynės pasibaigė 3 : 1 latvių studentų laimėjimu, antros gi 2 : 0 estų laimėjimu.

Naujas Latvių rekordas skritulio stūmimo yra pakeiktas Wihtol'iu („Mars“) 12.93 mt.

Propogandiniai gatvių bėgimai įvyko Rygoje spalio 14 d. kuriuose laimėjo 5000 mt. distancija — Weiss į 17 min. 57,1 sek. Šiam propogandiniam bėgimui savaitinis iliustruotas laikraštis „Nedela“ dovanojo nemažos vertės taurę.

Mūsų kaimynų atletika. Tarptautinėse lengvosios atletikos rungtynėse, įvykusiose Budapešte, pasiekė estų atletai labai gerų vaisių: 400 mt. bėg. Willemson 52.8 sek. (3 viet.); 800 mt. — Willemson 2 : 03,0 (3 viet.); Šok. į tolį — Klumberg 6.69 mt. (3 v.); Šok. į auk. — Klumberg 1,75 mt. (3 v.); — Ever 1.70 mt. (4 v.); Šok. į auk. su kartimi — Ever 3,20 (2 v.); Skritulio stūm. — Tammer 13.95 (1 v.); Skrit. stūm. ab. rank. — Tammer — 24.36 mt. (1 v.); Disko mėt. — Klumbergas — 41.20 (1 viet.), Tammer — 38.36 mt. (3 v.); Kūjo mėt. — Tammer — 37,18 (1 viet.); Ietės mėt. — Klumberg 58.80 mt. (1 viet.).

Elsinkiai — Talinas. Tarp šių miestų futbolo rungtynės įvyko Elsinkuose Suomų iniciatyva ir kaipo revanšas už Estija — Suomija rungtynes, kuriose laimėjo Estija. 2 : 1, nes faktinai to miesto rinktinės komandos yra ir valstybės rinktinės komandos, bet į vienus metus nepraktikuojama 2 tarpvalstybinių rungtynių su ta pačia valstybe, todėl jos įvyko juridiniai tarp miestų rungtynių maštabe.

Ir šiose rungtynėse tikrai pasisekė suomiams jų revanšas, kuris pasibaigė pilnu Elsinkų laimėjimu 5 : 0.

Estai ruošiasi į Pasaulinę Olimpiadą, kuri įvyks 1924 m. Paryžiuje. Estų ekspedicija į šią olimpiadą susideda iš 39 asmenų (be futbolininkų, kurių dar bus 18 žm.) su visais atstovais ir masažistais. Estai dalyvaus lengvojo ir sunkiojo atletikoje, vandens sporte ir futbole.

Rytprūsijos pirmenybės. Karaliaučiuje įvyko paskutinis susitikimas Rytprūsijos futbolo pirmenybėms tarp pernykščių metų futbolo nugalėtojų V. F. B. Karaliaučiaus ir Tilžės „Lituania“, kurios pasibaigė bevaisiai 3 : 3.

Dempsey — Firpo. Bokso rungtynės tarp šių boksininkų įvyko New Jorke, kuriose laimėjo Dempsey į 2 min. 57 sek. Žiūrėtojų buvo 85.000.

Carpantier — Backett. Bokso rungtynės tarp prancūzų čempiono Carpantier ir anglų Backett pasibaigė sensaciniu laimėjimu Carpantier į 75 sekundas.

25 klm. bėgimas. Įvykęs Elsinkuose lengvosios atletikos rungtynėms uždaryti. Laimėjo Stenros į 1 val. 27 min. ir 15 sekundų.

Kas girdėti

Lietuvoje.

— **Automobilių rungtynės.** Š. m. Parodos Komitetas nutarė lapkričio mėn. antroje pusėje suorganizuoti automobilių rungtynes. Rungtynių tikslas patirti, kurių firmų automobiliai geriausiai gali patenkinti Lietuvos gyventojų reikalavimus.

— **Gudų tremtinių išleistuvės.** Spalių 21 d. Vilniaus tremtiniai „33“ pakėlė išleistuves savo draugams gudams, Prokulevičiui su žmona, Michalevičiui ir Polikšai, išvažiuojantiems užsienin. Išleistuvės baigėsi širdingais linkėjimais pasisekimo darbuotis.

— **Suimti netikrų pinigų dirbėjai.** Milicijai teko susekti netikrų 50 centų dirbėjus. Pasirodo, kad tie banknotai pirmiausia atsiradę Šilutėje, o paskui Naumiestyje. Pliatintojai buvo atkeliavę iš Vokietijos. Padirbti netikri pinigai buvo spausdinami Vokietijoje, Muncheno spaustuvėj Bark. Padirbtų pinigų suimta 100.000 litų.

— **Lietuvos Šaulių Sąjungos Centro Valdyba** nutarė šaukti š. m. lapkričio 15 d. Visuotinąjį Lietuvos Šaulių Sąjungos Būrių Atstovų Suvažiavimą.

Iš Vilniaus krašto.

— **Lankosi lenkų prezidentas.** Spalių 14 d. Lenkų prezidentas Wojcechovskis su žmona apsilankė Vilniuje. Spalių 16 d. apilankė Švenčionis Prezidentas pareiškė, kad lenkai Vilniaus krašte laikosi labiausiai savo karo pagėga.

— **Brangenybė Vilniuje** nuo š. m. spalio 1 d. iki 15 d. pakilo 130%. Pastaruoju laiku miesto policija dažnai suseka slaptą kritusių arklių mėsos pardavinėjimą. Mat tą mėsą paskui biednuomenei pigiai pardavinėja.

— **Vilniaus paskola.** Vyriausybės atstovas patvirtino miesto tarybos nutarimus išgauti 10 milijardų markių paskolos miestui.

— **Areštai.** Spalių 21 d. Vilniaus policija suėmė 10 komunistų. Tą pačią naktį suimtas ir gudų tautinio komiteto narys Juozas Turkevičius.

Lietuva ir užsieniai.

— **Mūsų eksportas ir importas.** Š. m. rugpiūčio mėn. išvežta iš Lietuvos užsienin prekių už 12.378.921 litą. Išvežta prekių į Vokietiją už 5.230.754 litus, į Angliją — 3.215.021 lt., į Latviją — 1.676.273 lt., į Ameriką — 643.903 lt., į Daniją — 603.343 lt., į Olandiją — 394.926 lt., į Prancūziją — 375.045 lt., į Ispaniją — 216.130 lt. ir į Belgiją — 23.526 lt. Per tą mėnesį įvežta iš svetur į Lietuvą prekių už 12.201.598 litus, t. y. 177.323 litų mažiau negu išvežta. Įvežta iš šių valstybių: iš Vokietijos už 10.350.578 litus, iš Latvijos — 328.525 lt., iš Amerikos — 424.175 lt., iš Anglijos — 539.858 lt., iš Dancigo — 316.569 lt. iš Italijos — 2.850 lt., iš Ispanijos — 1.467 lt., iš Olandijos — 110.439 lt., iš Prancūzijos — 13.008 lt. ir iš kitų kraštų už 44.129 litus.

— **Kratos Tilžėje.** Spalio 23 d. vokiečiai padarę kratą pas lietuvių spaustuvininką Jagomastą ir kitus lietuvius. Mat, pastaruoju laiku ir Tilžės lietuviai pradėjo gyviau judėti, kas vokiečiuose sukelia baimės.

Užsieniuose.

— **Čekoslovakų bemotorinių aeroplanų lakiojimo rudens varžytinės.** Čekoslovakų aeroklubo bemotorinių aeroplanų skyrius Pragoje suruošė 1923 m. nuo spalio 1 d. iki lapkričio 30 d. ant „Na Banich“ aerodromo ties Zbraslavu čekoslovakų bemotorinių aeroplanų lakiojimo varžytines. Aeroplanai, kurie dalyvauja varžytinėse, išskirstyti į dvi rūši, būtent, vieną rūšis bemotorinių aeroplanų ir vieną su pagelbiniais motorais. Rūšiai A. (bemotoriniams aeroplanams) skiriami prizai už lakiojimo laiką (kuris ilgiausiai ore išsilaikys), atstumą ir skraidymo tikslą. Rūšiai B. (aeroplanams su pagelbiniais motorais) paskirti prizai už lakiojimo laiką. Prizams paskirta pinigų suma 35.000 kronų (krona 30 mūsų centų). Minima suma mūsų pinigais 10.500 litų, būtent rūšiai A. už lėkimo

laiką 3 prizai: 10.000, 5.000 ir 2.000 kronų, už patį didžiausi atstumą. Pirmas prizas 3.000 kronų, antras prizas 1.000 kr. ir už lėkimo tikslą pirmas prizas 3.000 kr. antras — 2.000 kr. Rūšiai B. paskirtas prizas 10.000 kronų.

Varžytinėse galės dalyvauti aeroplanai išimtinai dirbti Čekoslovakijoje, jos piliečių. Užsienių firmų aeroplanai ir svetimšalių tautybių pilotai galės dalyvauti varžytinėse tik be teisių prizams.

Į rūšį B. įleidžiami aeroplanai, kurių jėga neviršija 10 arklių jėgą. Kuris aeroplanus įleisti į varžytines sprendžia tam tikra lakiojimo varžytinių technikos komisija. („Prager Press“ 23-X-7)

— **Banditai Kinuose.** Banditų gaujos Kinuose kas kartą auga, ypatingai paliai Kinų rytų geležinkelį. Čia kasdien banditų gaujos užpuola traukinius, nebijodami ir važiuojančių traukiniuose kareivių.

— **Areštai Galicijoje.** Krokuvoj areštuotas buvęs Austrijos karininkas Leopoldas Stimski, kaltinamas šnipavime. Jis netikrais dokumentais stengėsi pakliūti į Krokuvos karo apygardos žvalgų skyrių. Jo bute areštuoti gelžkelietis Mateo ir pirklys Sobik. Be to įvairiuose Galicijos miestuose areštuota apie 60 žmonių.

— **Suomija pasiskolino** iš Amerikos Jungt. Valstybių vieno banko 10 milijonų dolerių iki 1945 m. Paskola padaryta savo valiutos sustiprinimui.

— **Sovietų Karelijoj.** Petrozavodske einas ketvirtasis Karelijos Sovietų Kongresas. Karelija paskelbta autonomine Sovietų respublika.

— **Čekoslovakijos prezidentas** Massarykas, š. m. spalio 20 d. apsilankė Briukselyje (Belgijoje). Iš ten nuvyko į Londoną.

— **Latviai perka auksą.** Latvijos bankas padėdė vienam užsienio bankui supirkti 500 kg. aukso. Auksas kainuos maždaug apie 90 milijonų latvių rublių ir jis liks užsieny, kaipo padengimas Latvijos banko banknotų, o vėliau iš jo bus kalami auksiniai Latvijos pinigai.

— **Latvių — Estų konferencija.** Spalių 25 d. Taline prasidėjo Latvių ir Estų užsienio reikalų ministrų konferencija. Bus svarstoma politinio ir ekonominio pobūdžio klausimai. Manoma, kad Estų užsienio ministeris Dr. Akkel pasitars su Latvių ministrų pirmininku ir užsienio ministru apie Lietuvos ministerio pirmininko Galvanausko iškeltąjį pasiūlymą įkurti Lietuvos — Latvijos — Estijos sąjungą.

— **Lenkų garvežiai Latviams.** Gale rugsėjo mėn. Lenkija paskolina latviams 6 garvežius platiems bėgiams. Už kiekvieną garvežį latviai mokės lenkams 10 dolerių į parą. (Żołnierski).

— *Kada visa žmonija girdėjo asilo riksną?*

— *Nojaus laive.*

Klausimai ir atsakymai.

Laiškais į klausimus neatsakome.

Kl. 192. Mūsų N. dalyje esame 6 jaun. san. puskarininkai. 3 iš jų gauna prie algos specialybės priedą 2 lt. 50 ct. o, likusieji tik jaun. puskarininko algą. Ar visi san. pusk. gali gauti specialybės priedą ir kokiu š. Kar. remtis?

S e l e l i o n i s.

Ats. 192. San. pusk. gauna specialybės priedą I ir II kategorijos specialistų. Žiūr. 1922 m. š. Kar. 189 Nr. 4 § III pnk. ir 1923 m. š. Kar. 61 Nr. 15 § II pnk.

Kl. 193. Ar viršstarnybinių san. puskarininkai gauna specialybės priedą?

A. A l e k s a.

Ats. 193. Visų specialybių viršstarnybinių puskarininkai specialybės priedo negauna.

Kl. 194. 1. Ar galima imti civilį gynėją teisme, jeigu kaltinama sulig Karo Įstatų XXII knygos? 2. Ar visuomet nepilnamečiui yra 1/3 bausmės nuleidžiama? L. Š.

Ats. 194. 1. Galima, išskyrus 96 – 196 str. str. kaltinimą. 2. Visuomet. Kitais T. klausimais atsakome „Redakcijos atsakymuose“.

— *Kodel mėnulis atrodo toksai išblyškęs?*

— *Todel, kad jisai daugelį naktų praleidžia be miego.*

Padėkos žodis.

Gerbiamas Redaktoriau!

Prašau neatsakyti įdėti viename artimiausių „Kario“ Nr. Nr. kas seka:

Mano ir visų vaidinusių š. m. rugsėjo m. 14-25 d. kariuomenės dalims provincijoje Karių Dramos Mėgėjų Kuopelės narių ir bendradarbių vardu reiškiau širdingos padėkos 2-jo ulanų, 3-jo dragūnų ir 1-jo, 6-jo, 7-jo ir 9-jo pėstininkų pulkų Vadams už jų malonų prielankumą mūsų vaidinimams ir įvairius suteiktus mums palengvinimus ir patogumus, o visiems minėtųjų pulkų Švietimo Komisijų pirmininkams ir kitiems teikusiems mums įvairios pagalbos karininkams—už jų ypatingą pasidarbavimą ir žymų mūsų pasisekimo padidinimą.

Šia proga mes dideliu džiaugsmu konstatuojame, jog mūsų kariuomenės dalyse jau sumaniai ir rimtai yra stengiamasi daryti visa, kas tik galima, scenos meno pažangai.

Prašau priimti mano aukštos pagarbos žodžius.

*Majoras Braziulevičius,
Kuopelės režisierius.*

— *Kokia liga dar jokiaje žemėje nesiautė?*

— *Jūrų liga.*

Redakcijos atsakymai.

K. Petrauskui. Straipsnį „Gerbkim gimtąją kalbą“ atidavėm „Lietuvai“.

K. Skerstonui. Tamstos 4 atvaizdus gavome. Ačiū. Rodos, vienu tegalėsime pasinaudoti, kadangi blogai nutrauktos, nors vaizdai labai gražūs. Juos galite kasdien darbo valandomis atsiimti redakcijoje.

L. Stirniukui. Ačiū už žinutę. Prašome ir toliau „Kariui“ rašinėti iš savo dalies gyvenimo.

Švenčioniui Alfonsui. Žiūr. š. m. „Kario“ 39 Nr. 174 ats. Algos už tą laiką negausit.

V. Mažrimui. Žiūr. š. m. „Kario“ 41 Nr. 184 ats.

Vargų diena. Del asmeninių reikalų kiton dalin vargų perkeltų, kadangi panašių daug atsirastų.

Kar. Šapui. Paprastosna atostogosna leidžiama atsižiūrint galimybių, čia negalima griežtai nustatyti laiko.

Fl. Lazinkai. Tik paleis kuomet atsitarnausite privalomą visiems laiką.

J. Kvietinskui. Žemės gauna tik bežemiai ir mažžemiai. Kitokie negauna Žiūr. 1923 m. „Karių (ir sportininkų) Kalendorių“ 94-108 pusl.

Raštininkui. Valdžia nieko negali turėti prieš Jūsų pastojimą dvasinėn seminarijon Priimami, kol kas, ir su IV kl. mokslo cenzu. Tenka seminarijoj prabūti 6-7 metai.

Račkėvičiui. Įstatymais tokius sušelpiti nėra numatyta. Prašyk dalies vado, gal jis galėtų kaip nors padėti.

A. GRINCEVIČIAUS RŪBŲ KIRPIMO AKADEMIJA

Kaunas, Vytauto prosp. 21 Nr.

Nuo lapkričio 1 d. prie Akademijos atidaroma vyriškų ir moteriškų dailės darbų dirbtuvė, į kurią yra pakviesti geriausi specialistai darbininkai ir darbininkės.

Darbas atliekamas greit, kainos priimanamos. Čia pat gaunama įvairių fašonų iškarpu.

Jau išėjo iš spaudos

„MŪSŲ ŽINYNO“ 14 Nr.

(Rugsėjo — Spalių).

Gydytojas kapitonas Žemguly s. Apie kai kurias tendencijas karo medicinoje. Gen. št. pulk. leit. Černiveckis: Dujų kautynės. Pulk. leit. Betcheris: Vokiečių toli šaudantieji 1918 m. pabūklai. Karo valdininkas Grudzinskas: Karo paskolos. Kapitonas Steponaitis: Karo mokslo klubas Rusijos vakarų fronte. Gen. št. pulk. Boleckis: Kauno tvirtovės gynimas. Pulk. A. Bobinskis: Mikrotelefono aparatai ir komutatoriai prancūzų kariuomenei aprūpinti. Docentas A. Rimka: Lietuvos karo nuostoliai. Naturalis gyventojų judėjimas Lietuvoje 1915-22 m. Kalbos dalykai: Terminai kariuomenės teismo reikalams. Kritika ir bibliografija: Majoras Biržiška. Kap. Ruseckas, Kap. Steponaitis: lietuvių knygos. Pulk. Brofeldtas: Prancūzų ir belgų knygos. Pulk. Boleckis, Kap. Steponaitis, Maj. Ružancovas: Serbų knygos. Karo literatūros rodyklė. Atsiųstos knygos.

Administracija prašo atsiųsti karius su igaliojimais atsiimti prenumeruotus numerius.

Leidžia Kr. A. M. Karo Mokslo Skyrius.

Redaktorius Kap. P. Ruseckas.

Valstybės spaustuvė. Kaunas, Kanto gatvė Nr. 14.